

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้วิจัยโดย ผู้วิจัยจะนำผลการศึกษาวิจัยมาสรุปตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

สมมติฐานการวิจัย

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและขนาด โรงเรียนต่างกันแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 2,598 คน จาก 198 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 335 คน โดยเปิดตารางเครจซี่และเมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 50 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 335 ฉบับ และได้รับคืนจำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ทั้ง 335 ฉบับ จึงมาตรวจสอบให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อแปลผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมและ รายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและตามขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติ t-test และ F-test ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผลการวิจัย

ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 มีดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66 ครูผู้สอน จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 91.34 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า กลุ่มใหญ่สุด อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 65.67 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.37 ครูผู้สอน จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 60.30 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99 ครูผู้สอน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.73 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ครูผู้สอน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43

2. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

จำแนกตามสถานภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ครูผู้สอน พบว่าระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้านคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพศึกษามาก

จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดใหญ่ พบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และด้านการผ่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ขนาดกลาง พบว่าระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ขนาดเล็ก พบว่าระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ดังนี้

3.1 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนพบว่า โดยรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่าง

3.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาและด้านการผ่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่าง

4. การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ระหว่างขนาดโรงเรียน เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังนี้

4.1 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยรวม โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนขนาดกลางไม่แตกต่าง โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มากกว่าขนาดกลางและขนาดเล็ก ตามลำดับ

4.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพศึกษามากกว่าขนาดกลางและขนาดเล็ก ตามลำดับ

4.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการดำเนินการประเมินตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มากกว่าขนาดกลางและขนาดเล็ก ตามลำดับ

4.4 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนขนาดกลาง ไม่แตกต่าง โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมากกว่าขนาดกลางและขนาดเล็ก ตามลำดับ

4.5 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพศึกษามากกว่าขนาดกลางและขนาดเล็ก ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ตระหนักถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองที่จะประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ.2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา และยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนครูผู้สอนก็ปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มความสามารถที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประสบความสำเร็จ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของคำปุ่น ภูเงิน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรโดยรวมและจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน เห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญตามบทบาทหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมายนี้ นอกจากจะช่วยให้การบริหารงานของโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ชัดเจนแล้ว จากการบริหารและการทำงานอย่างมีระบบของผู้บริหาร ก็จะทำให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องและชัดเจน เป็นการพัฒนาทั้งงาน ทั้งองค์การ และพัฒนาตนเอง ไปพร้อม ๆ กัน ขวัญกำลังใจก็จะเกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคน คือการพัฒนาที่ยั่งยืนส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของัญญลักษณ์ น้อมนิล (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรับรอง

มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ตามแนวปฏิบัติ 8 ประการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้านคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามาก เป็นเพราะว่า การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและความจำเป็น ครู บุคลากรและผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาน้อย โดยครูผู้สอนมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพแต่ในการกำหนด การจัดทำแผนยังให้ความสำคัญไม่มากเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญก่าย ฉิมกุล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอนเห็นว่ามีการดำเนินงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับระดับปานกลาง สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542 : 176) กล่าวว่า แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกรอบงานเพื่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในคุณภาพผู้เรียนที่สูงขึ้นด้วยกระบวนการพัฒนาที่สนองตอบปัญหา และความต้องการของสถานศึกษาชุมชน การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อตามสถานภาพ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 3 ผู้ปกครอง/ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูผู้สอนมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่วนมากผู้ปกครอง ชุมชนไม่ได้มาจัดทำส่วนมากสถานศึกษาจะดำเนินการกำหนด แผนงานกลยุทธ์ นโยบาย วิเคราะห์สภาพ ปัญหาและความจำเป็น และเมื่อดำเนินการเสร็จจึงนำเสนอต่อผู้ปกครองและชุมชนเพื่อใช้ในอันดับต่อไป สอดคล้องกับ สำนักทดสอบการศึกษา กรมวิชาการ (2542 ข : 7) กล่าวว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพในสถานศึกษา จากปัญหาที่พบส่วนใหญ่ การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ นโยบายของสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วม

1.2 ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ปฏิบัติตามการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า สถานศึกษาทุกแห่งเป็นศูนย์กลางของการสร้างผลผลิตคือผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่ต้นเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญก่าย จิมภูด (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า จำแนกตามสภาพและขนาดของโรงเรียน เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก และสอดคล้องกับกษมา วรวรรณ ณ อุรุยา (2541 : 10) การประกันคุณภาพโรงเรียนทุกระดับ จำเป็นต้องจัดระบบการประกันคุณภาพที่เกิดขึ้น เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการศึกษาจะบรรลุจุดหมายสำคัญ เด็กได้รับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อย่างน้อยในระดับพื้นฐานที่เด็กไทยทุกคนพึงได้รับ และมีโอกาสพัฒนาไปจนเต็มศักยภาพของแต่ละคน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายชื่อตามขนาดโรงเรียนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 3 ผู้ปกครอง/ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ เป็นเพราะว่า การบริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดตามบริบทของผู้บริหารนั้นเหมือนกันแต่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีความพร้อมทั้งด้านครูผู้สอน งบประมาณ ผู้เรียน ซึ่งต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งมีบุคลากร งบประมาณมาก ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้มาจากคัดเลือก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางผู้เรียนมาเรียนเพราะปัญหาจากความยากจน สอดคล้องกับเกียรติศักดิ์ ทันจันทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร การดำเนินการตามมาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียนมีผลการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7) ได้เสนอแนะแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาว่า สถานศึกษาจะต้องแสดงภาระหน้าที่ มีความ

รับผิดชอบต่อมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งรวมทั้งมาตรฐาน ด้านผลผลิต ด้านปัจจัย และด้านกระบวนการ ในด้านผลผลิตสถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานโดยคณะกรรมการสถานศึกษา เมื่อได้มีการจัดการศึกษาจนผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ก็จะมีการกำหนดมาตรฐานให้สูงขึ้น และดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานด้านผลผลิต จะถูกยกระดับให้สูงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงมาตรฐานระดับเขตพื้นที่การศึกษา และมาตรฐานชาติ

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้กำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางเดียวกันสร้างผลผลิตคือผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่ต้นเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ พันจันทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ของผู้บริหาร โรงเรียน พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ส่วนจำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เป็นเพราะว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน สักยภาพต่อการพัฒนาตนเองและยกระดับให้ได้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินจากองค์กรภายนอกทุก 5 ปี นั้นสถานศึกษาขนาดใหญ่ย่อมมีความพร้อมกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องพัฒนาระบบการบริหาร กระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ด้านการศึกษาชาติ สอดคล้องกับวิจัย ปูริน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูที่อยู่ในขนาดโรงเรียนต่างกันสภาพดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้ตระหนักถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองที่จะประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา และยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนครูผู้สอนก็ปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มความสามารถที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประสบความสำเร็จ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศตามลำดับ

1.2 จากผลการวิจัย การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เป็นเพราะว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันศักยภาพต่อการพัฒนาตนเองและยกระดับให้ได้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินจากองค์กรภายนอกทุก 5 ปี ย่อมแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาทุกระดับควรให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อย่างน้อยในระดับพื้นฐานที่เด็กไทยทุกคนพึงได้รับ และมีโอกาสพัฒนาไปจนเต็มศักยภาพของแต่ละคน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2.2 ควรศึกษาเพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ ของเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 3 เขต